

‘Inspelen op signalen uit het vak’

De doelstelling van de Stichting Nederlandse Algemene Kwaliteitsdienst Tuinbouw - ofwel Naktuinbouw – luidt: ‘het bevorderen en bewaken van de kwaliteit van producten, processen en ketens in de tuinbouw. Daarbij ligt de nadruk op teeltmateriaal, nationaal en internationaal.’ Maar, weten vakgenoten hoe Naktuinbouw daarbij te werk gaat? Om daar meer zicht op te krijgen, belicht BloembollenVisie de werkzaamheden van de kwaliteitsdienst in een serie van vijf artikelen.

Tekst: Monique Ooms
Foto: René Faas

Voor deel 5 van deze serie sprak BloembollenVisie met Dick van Pouderoijen - manager team Keuringen Bloemisterijgewassen - en met Alfred Klaver, manager Communicatie en manager Opleidingen bij Naktuinbouw. Onderwerp van gesprek was onder andere de communicatie met de achterban. In het verleden was de ‘Algemene Vergadering van Aangeslotenen’ de aanleiding om alle geregistreerde bedrijven bijeen te roepen. “Gaandeweg bleek daar echter steeds minder belangstelling voor. Daarom hebben we er uiteindelijk voor gekozen om deze bijeenkomst te laten vervallen”, legt Van Pouderoijen uit. Pas toen in 1993/1994 de keuring van vaste planten verplicht werd gesteld via Europese Regelgeving, werd de betrokkenheid bij Naktuinbouw weer groter. “Aanvankelijk ontstond er meer behoefte aan contact en uitleg, maar toen men eenmaal aan de nieuwe werkwijze was gewend, zakte ook dat weer weg.”

PLATFORM

Recentelijk heeft de Hosta-problematiek ervoor gezorgd dat het belang van een eventuele jaarvergadering weer naar voren kwam. “Er is veel discussie in het vak over dit soort actuele ontwikkelingen.” Zoekend naar een goed platform voor communicatie met de achterban, kwam onder de vleugels van de vereniging Vaste Plantenkwekers de Adviescommissie voor Vaste Planten tot stand. Zij komen twee tot drie keer per jaar bijeen en vormen een aanspreekpunt voor de vaste plantensector. Op die manier is er weer communicatie met de achterban op gang gekomen. “Bovendien hebben we de jaarvergadering weer nieuw leven ingeblazen. Daarvoor is het hele vak uitgenodigd. De eerste vergade-

ring vond afgelopen zomer plaats, dit gaan we verder uitbouwen. Op die manier willen wij op de hoogte blijven van wat er in de sector speelt, kunnen wij signalen oppikken en in beeld krijgen waar de knelpunten zitten.”

Aan het begin van het seizoen vindt er een ‘afstemmingsbijeenkomst’ plaats tussen de vaste plantenkeurmeesters van Naktuinbouw. “Centrale vragen daarbij zijn: wat leeft er in de sector en wat leeft er bij de keurmeesters”, vertelt Van Pouderoijen. “Keurmeesters pikken bovendien signalen op uit het vak, kwekers kunnen hen namelijk ook aanspreken.” Naktuinbouw vindt het belangrijk dat kwekers zich gehoord voelen. “Zo was er veel onvrede over het vrijwillige Select Plant-systeem. Er ontstonden discussies over en tussen kwekers, maar de signalen kwamen niet direct bij ons terecht. Pas toen dat wel het geval was, konden wij ons beleid bijstellen.” Doordat sommige leden in verschillende commissies en verenigingen zitten, kunnen zij zorgen voor een kruisbestui-

ving binnen de sector. Van Pouderoijen: “Door verschillende verbindingen te leggen, krijgen we optimale input vanuit het vak. Zo hebben de heren Koenraadt en Van Berkel zitting in de Adviescommissie voor Vaste Planten, terwijl zij ook deel uitmaken van het Sectorbestuur Boomkwekerijgewassen van Naktuinbouw.” Verder heeft Van Pouderoijen een adviserende rol in de projectgroep die zich richt op virusarme teelt van vaste planten en in de begeleidingscommissie. “Op die manier willen we de contacten met het vak weer aanhalen die we in de afgelopen jaren verloren zijn.”

INTERACTIEVER

Ook de website en het Naktuinbouwnieuws zijn belangrijke informatiebronnen voor de achterban. “Vorig jaar hebben we de website vernieuwd, hij is vooral interactiever geworden. Zo is het nu al mogelijk om digitaal teeltaangiften te doen en documenten op te vragen.

.....

‘Als de praktijk heldere signalen afgeeft, kunnen wij daarop inspelen met een passend aanbod’

.....

De komende tijd willen we de mogelijkheden nog verder uitbreiden via de portal mijn.naktuinbouw.nl, zodat kwekers bijvoorbeeld ook de rapporten van keurmeesters online kunnen inzien, kunnen volgen wat de status van hun onderzoek is bij het laboratorium en kwekersrechtonderzoek via een digitaal loket kunnen afhandelen. Bij de ontwikkeling hiervan doen we een beroep op de input van vakgenoten. Bedrijven die graag willen meedenken over dit nieuwe systeem zijn hierbij van harte uitgenodigd om zich te melden. We willen hiervoor graag een brede klankbordgroep samenstellen.”

Naktuinbouw zal kwekers stimuleren om meer gebruik te maken van de site door de voordelen ervan te benadrukken. “Zo is de kans op fouten bij digitaal werken beperkter, het systeem moet efficiency opleveren en de gegevens zijn continu online beschikbaar.” Ook zal er in 2011 een digitale nieuwsbrief gaan verschijnen. In 2010 kregen de keurmeesters een laptop zodat zij op locatie de keuringsgegevens kunnen verwerken en inzien. “Verder zijn alle handboeken gedigitaliseerd. De landeninformatie (voor im- en

Adviescommissie voor Vaste Planten

- A. Vollebregt (voorzitter)
- A. van Berkel (landplanten en lid sectorbestuur boomkwekerijgewassen)
- R. van der Lans (potten, containers)
- Th. Alkemade (stekken)
- R. Lubbe (landplanten)
- H.J. Kloosterboer (Anthos)
- P. Koenraadt (snijbloemen en lid sectorbestuur boomkwekerijgewassen)
- P. Warmerdam (landplanten)
- C. Matthijsse (exporteur)
- A. Verschoor (snijbloemen)
- M. van der Werf (waterplanten)

Dick van Pouderoijen (rechts) en Alfred Klaver: 'Communicatie met de achterban versterken'

export) wijzigd vrijwel elke week en in een digitaal systeem is dat eenvoudig aan te passen. Zo kunnen keurmeesters dus altijd over de actuele informatie beschikken."

OPLEIDINGEN

Hoewel het geen kernactiviteit is, biedt Naktuinbouw een vrij uitgebreid programma met opleidingen. Het aanbod varieert van een Opleiding Laanbomenteelt en Plantspecifieke PCR-technieken tot de Workshop Bedrijfshygiëne in groente- en siergewassen en de Plant Variety Protection Course. Klaver: "Naktuinbouw verzamelt veel kennis via de keurmeesters, het laboratorium en het rassenonderzoek en wil die kennis graag met haar directe achterban delen. Daarbij richten wij ons alleen op opleidingen die niet door andere instellingen worden verzorgd. Wij kijken naar de behoefte bij de geregistreerde bedrijven in de sector en spelen daar met ons aanbod op in. Toen bijvoorbeeld de Clavibacter-problematiek in de tomaat opspeelde, is ons gevraagd hoe we met kennis de bedrijven in de sector zouden kunnen helpen. Dat heeft geleid tot de ontwikkeling van de Workshop en de Opleiding Bedrijfshygiëne voor medewerkers van bedrijven in de groentegewassen, die inmiddels ook beschikbaar is voor de sierteeltsector."

In 2009 heeft Naktuinbouw samen met de Groene Kennis Coöperatie (GKC) het initiatief genomen om de stuurgroep Kennis & Competentieontwikkeling op te richten voor de tuinbouwsector teeltmateriaal. Dit is een samenwerkingsverband tussen Breedwise, GKC, TTI Groene Genetica, enkele veredelingsbedrijven, Plantum en enkele onderwijsinstellingen (MBO-WO). "Ons doel is vragen vanuit het

bedrijfsleven – op het gebied van zaden, groente en sierteelt – optimaal te kunnen koppelen aan onderwijs. Zo willen we vraag en aanbod beter op elkaar laten aansluiten. Er bestonden allerlei losse initiatieven die nu zijn gebundeld in dit samenwerkingsverband." In dit kader werden bijvoorbeeld in de zomervakantie van 2010 zo'n tien tot vijftien vakantiekrachten bij Naktuinbouw bijgepraat door een docent van het Wellant College over de mogelijkheden in de tuinbouwsector. Deze vakantiekrachten moesten nog een studie gaan kiezen. "Wij hebben deze studenten laten zien welke carrièreperspectieven de tuinbouw zoal te bieden heeft en ze vooral bewust gemaakt van de mogelijkheden." Omdat soms zelfs de docenten daarvan niet op de hoogte zijn, krijgen ook zij de kans om stage te lopen. "Zo liep een docent van het AOC Helicon eind 2010 mee met de keuringsdienst. Die informatie kan de docent vervolgens weer vertalen naar het onderwijs."

PERSONEELSBELEID

Een opleiding volgen is mooi, maar hoe past dit in de professionele ontwikkeling van de medewerker en van een bedrijf? "In de tuinbouwsector blijkt het personeelsbeleid niet altijd optimaal ontwikkeld. De bedrijfsdoelstellingen zijn vaak wel bekend, maar het ontbreekt veel-

al aan een persoonlijk ontwikkelingsplan voor de individuele medewerker. De stuurgroep heeft dan ook het initiatief genomen om daarvoor een workshop te laten ontwikkelen; dit is in handen van Wageningen Business School en Breedwise. De workshop wordt op 14 en 29 maart gegeven." Naktuinbouw nodigt vakgenoten van harte uit om hun eventuele opleidingsbehoeften kenbaar te maken. "Als de praktijk heldere signalen afgeeft, kunnen wij daarop inspelen met een passend aanbod." Een aardig voorbeeld hiervan is dat onlangs Anthos en enkele boomkwekerijbedrijven hebben aangegeven meer te willen weten over allerlei insecten die de teelten in de boomkwekerij (kunnen) bedreigen. Naktuinbouw heeft dit signaal opgepakt en wil in april een praktisch ingestoken workshop hierover aanbieden. Overigens verzorgen de docenten van Naktuinbouw ook colleges buiten de muren van de eigen locatie. "Zo worden onze keurmeesters ingezet bij AOC-Oost om lessen over sortimentskennis te geven en bij AOC Helicon voor een snoeicursus. Daarin zijn wij zeer flexibel. We verzorgen ook regelmatig voordrachten en presentaties in het land. En als er behoefte is aan een excursie of rondleiding bij Naktuinbouw, kunnen wij dat ook verzorgen. Wij staan immers in dienst van het vak"

Resumé

In dit laatste artikel in de serie over Naktuinbouw staan de communicatie en het opleidingsaanbod centraal. Hoe onderhoudt Naktuinbouw contact met zijn achterban, hoe kunnen kwekers hun invloed laten gelden en hoe vertaalt zich dit vervolgens naar het communicatie- en opleidingsbeleid? Duidelijk wordt dat Naktuinbouw de wensen en behoeften van het vak centraal stelt.